
Duurzaam smartshopbeleid voor de Amsterdamse binnenstad

Historisch perspectief

De eerste smartshop in Nederland (Conscious Dreams, Kerkstraat 117, Amsterdam, est. 1993) is ooit begonnen met de verkoop van psychoactieve middelen met als doel om het Amsterdamse uitgaanspubliek te voorzien van veilige & legale alternatieven voor illegale (versneden) uitgaansdrugs.

Dit concept bleek zeer snel in een enorme behoefte te voorzien, wat resulteerde in een landelijk netwerk van smartshops. Deze ontwikkeling verlangde de oprichting van de Vereniging Landelijk Overleg Smartproducten (VLOS) voor het, vanuit gezondheidspreventie, in goede banen leiden van de verkoop van smartproducten.

Functies smartshops

Naast de bovengenoemde hoofdfunctie van een alternatief bieden voor het illegale circuit, vervullen de smartshops in het Amsterdamse stadscentrum nog een aantal rollen:

- Smartshoppersoneel is vaak het eerste aanspreekpunt voor de gebruiker/toerist. Daarmee is de smartshop, naast de coffeeshop, het ideale medium om deze doelgroep te bereiken en zijn ze in de positie om nieuwe drugstrends te signaleren.
- Smartshoppersoneel geeft mondelinge en schriftelijke voorlichting over het verantwoord gebruik van producten uit het assortiment. De VLOS heeft daarvoor een cursus verplicht gesteld voor alle verkopende medewerkers van haar leden. Deze cursus wordt door medewerkers van Jellinek Preventie verzorgd. Sinds het verbod op de verkoop van paddo's in 2008 zijn ernstige incidenten vanwege gebruik van *sclerotia* (truffels) uitgebleven terwijl de verkoop aanzienlijk is toegenomen.
- Amsterdamse smartshops werken graag mee aan waarschuwingscampagnes die door de gemeente worden geïnitieerd. Denk aan de 'witte heroïne' campagne, waar de Amsterdamse smartshopbranche uitvoerig aan heeft meegewerkt door het verstrekken van, specifiek voor dit middel ontwikkelde, sneltests en waarschuwingen aan de cliëntèle. Hiervoor heeft de VLOS zelfs 2 dankbetuigingen mogen ontvangen van wijlen burgemeester Van der Laan.
- Smartshoppersoneel waarschuwt toeristen voor straatdealers en straatdrugs. Dit doen ze mondeling, maar er worden ook waarschuwingen op productflyers gedrukt en er wordt actief meegewerkt aan voorlichtingscampagnes. Denk aan de 'ignore streetdealer' campagne die i.s.m. Stichting Adviesburo Drugs en de Bond voor Cannabisdetailisten is opgezet. In smartshops worden drugstestjes verkocht. Mocht iemand onverhoopt toch iets op straat hebben gekocht, kan het worden getest om in ieder geval een indicatie van de identiteit van de werkzame stof te krijgen.

Huidig beleid

De gemeente Amsterdam heeft het bestemmingsplan van het postcode-1012-gebied voorzien van locaties voor smartshops. Momenteel zijn er 16 locaties in het bestemmingsplan opgenomen.

De VLOS kan zich vinden in het bestemmingsplan onder voorwaarde dat de gemeente deze handhaaft en de locaties overdraagbaar zijn. Een goede aanzet tot een goede uitvoering hiervan is terug te vinden in de, door de toenmalige Stadsdeelraad Centrum, goedgekeurde motie van Groen Links. Zie bijlage.

In de praktijk hebben zowel beleidsmakers als handhavers de uitvoering van de motie veelal gefrustreerd, noch wordt er gehandhaafd op locaties die psychoactieve middelen verkopen buiten het bestemmingsplan om, en is er nog steeds geen homogeen Amsterdams smartshopbeleid.

Anno nu is er een wildgroei van verkooplocaties voor psychoactieve middelen ontstaan. Deze ontwikkeling baart de VLOS grote zorgen, aangezien deze locaties zich niet aan de branche-interne regels van de VLOS houden en geen informatie noch voorlichting aan hun clientèle geven.

Duurzaam smartshopbeleid

Om de wildgroei van verkooppunten van psychoactieve middelen in de binnenstad van Amsterdam terug te dringen en tot een duurzaam smartshop beleid te komen, stelt de VLOS de voor om een vergunningenstelsel door te voeren:

- De gemeente definieert, in overleg met de VLOS, een maximumaantal smartshops die zich in de binnenstad mogen vestigen;
- De vergunning is verhuisbaar (aangezien het maximumaantal 'leading' is ipv de locatie);
- De vergunning is overdraagbaar;
- Er wordt gehandhaafd op verkooplocaties buiten de vergunde shops om.